

## HØRINGSUTTALELSE FRA UHR TIL NOU 2020:3 NY LOV OM UNIVERSITETER OG HØYSKOLER

Universitets- og høyskolerådet (UHR) takker for muligheten til å gi høringsuttalelse til NOU 2020:3 Ny lov om universiteter og høyskoler. Lovutvalget har gjort en grundig jobb, og UHR kan slutte seg til mange av forslagene fra utvalget.

UHR støtter prinsippene som er lagt til grunn for lovutvalgets arbeid, herunder videreføring av at høyere offentlig utdanning skal være et statlig ansvar og at gratisprinsippet skal videreføres. Det samme gjelder presiseringen av faglig autonomi og åpenhet om resultater fra forskning eller faglig utviklingsarbeid.

UHR er tilfreds med at det foreslås at høyere utdanningsinstitusjoner fortsatt skal ha én felles lov, men er opptatt av at det innenfor denne loven må gis frihetsgrader slik at den enkelte institusjons særlige satsingsområder kan styrkes og samfunnets behov kan ivaretas best mulig.

UHR har i sine tidligere tilbakemeldinger til lovutvalget vektlagt behovet for økt institusjonell autonomi, og hadde ønsket at dette ble nærmere omtalt i lovutkastet.

### *Detaljeringsnivået i lovteksten*

UH-sektorens egenart må ivaretas, samtidig som arbeidet med lov- og regelverket må tilpasses ytre rammer. Universitetene og høyskolene bør styres etter overordnede mål, ikke etter konkrete tiltak. Stort sett balanserer lovutvalget disse hensynene, men UHR mener at lovteksten fortsatt er for detaljert på enkelte områder. Hovedutfordringen med en slik detaljert tekst er at den binder opp universitetene og høyskolene. Intensjonene i lovteksten kan være de beste, men detaljformuleringer kan gi begrensninger både for innovasjon og utvikling. Hvordan man løser styringen på ett område kan også ha påvirkning på autonomien innenfor et annet område. En for detaljert lovtekst vil medføre at sektoren blir mer homogen, noe som ikke er ønskelig.

Intensjonen om å utvikle en rammelov er god, men UHR ser som nevnt fortsatt behov for å redusere detaljeringsnivået, særlig i kapitlene som gjelder utdanning. Vi viser til UHRs tidligere innspill til lovutvalget:

*«Deler av dagens uh-lov har et høyt detaljeringsnivå. Dette gjelder kanskje særlig for kapitlene 3, 4 og 5 i dagens lov. Når ny lov skal utformes, er det viktig at ikke detaljeringsgrad eller ordlyd virker til hinder for mer samarbeid og en god delingskultur på tvers av fag, institusjoner og sektorer. Nytt regelverk bør beskrives på et nivå som gjør at studenters innpassing av emner og studiepoeng på tvers av institusjoner ikke vanskeliggjøres.»*

Detaljeringsgraden i den nye loven kan redusere institusjonenes og fagmiljøenes muligheter til å utvikle nye faglige og pedagogiske opplegg. Målet må være at institusjonene i UH-sektoren kan ivareta sine oppgaver uten unødig binding av faglig frihet og institusjonell autonomi slik at samfunnsoppdraget kan oppfylles, og at myndighetene samtidig har tilstrekkelig med virkemidler til å styre sektoren på overordnet nivå.

Med en detaljert lovtekst vil også behovet for revideringer og tilføyelser øke, slik vi har opplevd med dagens lov. UHR hadde ønsket at lovutvalget også hadde vurdert forskriftene. Dersom begge nivåene hadde blitt behandlet under ett, ville kanskje noe av lovteksten blitt vurdert lagt til forskriftsnivået, noe UHR mener hadde vært en fordel. Samtidig vil UHR understreke at mange detaljerte forskrifter vil ha samme ulemper som en detaljert lovtekst. UHR støtter lovutvalgets forslag om å iverksette et eget arbeid knyttet til sentrale og lokale forskrifter. Det samme gjelder forslaget om å gjennomgå og oppdatere rundskriv under UH-loven.

### *Autonomi*

Endringer i institusjonslandskapet, med flere store institusjoner, gjør det naturlig å vurdere om regelverket har funnet en god balanse mellom styring og institusjonenes autonomi, eller mellom behovet for autonomi opp mot behovet for nasjonal samordning. Det er summen av alle styringsvirkemidlene som må vurderes, og UHR er enig med lovutvalget i at denne summen har utviklet seg til å bli for omfattende. Det brukes for mye ressurser på dette området i dag. Forenkling av styringssystemet og reduksjon av rapporteringskravene er sentralt i arbeidet med UH-loven og den kommende stortingsmeldingen om styring av UH-sektoren.

Ett av målene med ny UH-lov, var å styrke UH-sektorens autonomi. Økt autonomi vil være det beste virkemidlet for å sikre at UH-institusjonene kan oppfylle sitt samfunnsmandat, spisse sine profiler og iverksette en hensiktsmessig intern organisering, herunder avgjørelse om valgt eller tilsatt rektor. Det vil også være et viktig virkemiddel for å styrke samarbeidet med lokalt, regionalt og internasjonalt arbeids- og næringsliv og med andre utdanningsinstitusjoner og forskningsmiljø.

UHR har tidligere spilt inn at sikring av akademisk frihet må legges som et premiss for arbeidet, og er fornøyd med at lovutvalget har presisert dette i lovutkastet. UHR hadde gjerne sett at institusjonell autonomi også ble presisert nærmere i lovteksten.

UHR mener det er en konflikt mellom den generelle faglige frihet som gis UH-institusjonene i ny §2-4, og den styringen som gjøres for enkelte utdanninger i §2-6. Lovutvalget uttrykker tvil om bruk av rammeplaner bør videreføres, først og fremst av hensyn til UH-institusjonens autonomi. UHR ber om at formuleringer om nasjonale rammeplaner i §2-6 fjernes fra lovteksten, sammen med tekst om obligatoriske deleksamener og at bestemte emner inntil 20 studiepoeng skal inngå i en grad.

### *Finansering*

Finansieringen av høyere utdanning skal fortsatt være et statlig ansvar ved de utdanningsinstitusjonene som i dag er offentlige, og gratisprinsippet må ligge fast for alle ordinære studietilbud for heltidsstudenter ved disse institusjonene. En solid basisfinansiering er det sterkeste virkemidlet for utvikling av UH-institusjonene og for å styrke handlingsrommet og oppnå best mulig bruk av fellesskapets ressurser.

Oppsummert er UHR tilfreds med at høyere utdanningsinstitusjoner fortsatt har én felles lov, men mener institusjonenes frihetsgrader til å drive hensiktsmessig og tilpasset den enkeltes særlige satsingsområder og samfunnets behov, bør forsterkes.

UHR støtter premisset som ligger til grunn for styring av institusjonene i forslaget til ny lov. Det vil si mindre sentral styring og dermed mer autonomi for universitetene og høyskolene. I lys av dette mener UHR at styringen av universitetene og høyskolene må reduseres og den institusjonelle autonomien økes, herunder at universitetene og høyskolene selv bør avgjøre sin interne organisering og ledelse. Lovreguleringer må være på overordnet og prinsipielt nivå, med tilstrekkelig fleksibilitet for nyskaping og gode lokale løsninger. Det vil si at regelverket ikke må være mer omfattende enn nødvendig, og det må være tilpasset institusjonenes ansvar og oppgaver.

Kunnskapsdepartementet ber i sitt høringsbrev om at høringsuttalelsene følger strukturen i forslaget til ny lov, og at konkrete forslag til endret lovtekst oppgis, i de tilfeller der høringsinstansen er uenig i forslaget til lovutvalget. UHRs medlemsinstitusjoner er ulike, både når det gjelder størrelse, faglig profil og satsingsområder. Ut over våre kommentarer på de kommende sidene, vil UHR derfor vise til høringsuttalelsene som kommer fra våre medlemsinstitusjoner, ettersom disse best kan synliggjøre de nevnte ulikhetene og dermed også de ulike behovene som må ivaretas i ny lovtekst.

## Kapittel 1 Formål og virkeområde

UHR mener det er stor forskjell på en formålsparagraf som beskriver formålet med loven, som er den vanlige praksisen, og en formålsparagraf som skisserer forventninger til universitetene og høyskolene, slik det foreslås i lovutkastet.

UHR er usikker på om det er hensiktsmessig å lovfeste en felles formålsparagraf for en såpass heterogen sektor. Dersom det er ønskelig med formålsparagrafer, kan det være like fornuftig at det enkelte universitet og høyskole selv utvikler disse.

Skulle en felles formålsparagraf bli innført, har UHR noen kommentarer til det fremlagte forslaget.

### §1-1 Formålsparagrafen

- a) frembringe, anvende og spre ny kunnskap basert på vitenskapelige og kunstneriske metoder i tråd med internasjonale standarder
- b) bidra til et høyt kompetansenivå i samfunnet, gjennom utdanning av høy kvalitet, dialog, dannelse og personlig utvikling.
- c) bygge virksomheten på og utbre forståelse for respekt for menneskeverdet, åndsfrihet, likeverd, demokrati, likestilling, rettsstatens prinsipper og en kritisk offentlighet
- d) bidra til en miljømessig, sosial og økonomisk bærekraftig utvikling.

Begrunnelsen for de foreslåtte endringene over er:

§1-1a) «Anvende» foreslås tatt inn i formålsparagrafen, fordi det antas at universitetene og høyskolene også selv skal ta i bruk kunnskapen de frembringer.

Departementet bes om å vurdere om «ny kunnskap» bør brukes, eller bare «kunnskap.» Ofte kan forskningsaktiviteten i UH-sektoren handle om å tilegne seg, tilpasse, anvende eller etterprøve hypoteser eller etablerte teorier. Ofte kan det handle om å organisere, kombinere og aktualisere allerede kjent kunnskap.

### §1-b)

Når dialog, dannelse og personlig utvikling nevnes som virkemidler for å bidra til høyt kompetansenivå i samfunnet, er det også rimelig å vise til at oppnåelsen av en slik kompetanse også forutsetter utdanning av høy kvalitet.

Personlig utvikling vil alltid være på individnivå, så «for den enkelte» er overflødig og kan strykes.

### §1-1 c)

Langt på vei er universitetenes samfunnsbetydning bygget på premisset om at man, i den grad det er mulig, leverer objektiv kunnskap bygget opp gjennom kritisk utprøving. En prinsipiell, lovpålagt sammenblanding av verdi, politikk og forskning kan på lang sikt undergrave universitetenes allmenne autoritet, og slik snarere svekke enn styrke universitetenes samfunnsmessige betydning. Det er viktig å skille mellom det man i utgangspunktet interesserer seg for og selv det vitenskapelige arbeidet. Sistnevnte må behandles i henhold til vitenskapelige prinsipper, som anerkjente metoder, objektivitet, etterprøvbarhet m.m.. UHR hadde ønsket at dette ble tydeligere formulert i lovteksten.

Uten å ta stilling til punktene som nevnes i formålsparagrafen, er det alltid en fare i det å konkretisere noen oppgaver, både fordi like viktige oppgaver kan bli utelatt og nye oppgaver kan oppstå. Verdiene som nevnes i c) «respekt for menneskeverdet, åndsfrihet, likeverd, demokrati, likestilling og rettsstatens prinsipper» er i stor grad grunnleggende for UH-institusjonene. En slik liste kunne vært svært lang. Det kunne vært ønskelig med et ytterligere tillegg der adjektivet «kritisk» hentes fram for å understreke UH-sektorens oppgave om alltid å stille kritiske spørsmål jf. NOUens 15.3.3: «Akademia fungerer best som kritisk korrektiv til myndighetene og andre maktbaser i samfunnet når friheten...». Den kritiske funksjonen er imidlertid ikke ivaretatt i formålsparagrafen slik verdiene nå er formulert. Et forslag vil være: «respekt for menneskeverdet, åndsfrihet, likeverd, demokrati, likestilling, rettsstatens **prinsipper og en kritisk offentlighet**».

## Kapittel 2 Virksomhet og ansvar

### §2-1 Institusjonens oppgaver

Opplistingen av oppgaver bør gjøres på et mer overordnet nivå, og noen punkter kan kobles sammen, som etter- og videreutdanning og utdanning og punkt d) om formidling med punkt e) om samfunnsdebatten.

§2-1 a) og b) Universiteter og høyskoler skal

a) tilby høyere utdanning på høyt internasjonalt nivå....

b) utføre forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå.

UHR mener bruken av ordet *skal* er problematisk koblet til begrepet *høyt internasjonalt nivå*. For det første er det uklart hvordan høyt internasjonalt nivå skal defineres, og for det andre er det rimelig å forvente at ikke all undervisning og forskning holder høyt internasjonalt nivå. Ambisjonsnivået som ligger i denne lovparagrafen støttes av UHR, men vi mener lovteksten må endres, for eksempel til «*i tråd med internasjonale standarder*», som er brukt i §1.

Når loven nevner utdanning og forskning, bør også formidling og innovasjon tas inn i teksten.

c) Både begrepet livslang læring og etter- og videreutdanning foreslås brukt i lovteksten. UHR er tilhenger av at det opereres med ett begrep, og mener at dette bør være livslang læring. Dette dekker, som lovutvalget selv peker på, en større bredde enn etter- og videreutdanning.

### §2-2 Ansvar for vedlikehold og videreutvikling av norsk fagspråk

UHR har blant annet vært med på å utvikle Helsinki-initiativet om flerspråklighet i formidling av forskning. Forslaget fra lovutvalget om videreføring av dagens lovbestemmelse om ansvar for utvikling og vedlikehold av norsk fagspråk, støttes av UHR. UHR støtter også forslaget om at det lovfestes at studentene kan få eksamensoppgave på den målform de ønsker, slik at studenter på private høyskoler også får dette valget.

### §2-3 Særlig ansvar for enkelte institusjoner

UHR er godt fornøyd med at lovutvalget understreker at ivaretagelse og oppbygging av og forskning på natur- og kulturhistoriske samlinger er av nasjonal og internasjonal verdi, og at

formidling til allmennheten av samlingene og forskningsresultatene er viktig. UHR er videre tilfreds med at bestemmelsen i dagens §1-4 andre ledd om enkelte institusjoners særskilte nasjonale ansvar for å bygge opp, drive og vedlikeholde museer med vitenskapelige samlinger og publikumsutstillinger, foreslås videreført. UHR anbefaler at den geografiske ansvarsfordelingen for forvaltningen av faste og løse automatisk fredete kulturminner mellom de fem universitetsmuseene innarbeides i forskriften til loven.

#### *§2-4 Faglig frihet og ansvar*

UHR støtter formuleringene i denne lovparagrafen.

#### *§2-5 Egenbetaling*

UHR støtter formuleringen i lovteksten, og utvalgets vurdering i kapittel 18 om at det er mer hensiktsmessig å tydeliggjøre regelverket enn å åpne for mer egenbetaling. UHR hadde ventet at både Markussen-utvalget og lovutvalget kom med noen gode forslag til mulige løsninger for finansiering av videreutdanningstilbud, som har et komplisert, uklart og styrende regelverk. Lovutvalget går ikke inn på mulige løsninger, men viser til departementets oppfølging av Markussen-utvalget. For at universitetene og høyskolene skal kunne respondere på forventningene om økt antall videreutdanningstilbud, er det nødvendig at regelverket er tilpasset disse forventningene, og at tolkningen av regelverket blir tydeliggjort fra departementets side.

#### *§2-6 Grader og yrkesutdanninger*

UHR mener §2-4 som påpeker at UH-institusjoner *ikke kan gis pålegg eller instruksjoner om læreinnholdet i undervisningen og innholdet i forskningen eller i det kunstneriske og faglige utviklingsarbeidet...* ikke harmonerer med formuleringene i §2-6, der departementet gis myndighet til å bestemme detaljer som at bestemte emner inntil 20 studiepoeng skal inngå i en grad. UHR mener slike formuleringer bør fjernes fra lovteksten.

Samme paragraf gir også departementet myndighet til å gi forskrift om nasjonale rammeplaner for enkelte utdanninger. Rammeplanstyring virker konserverende og til hinder for nytenkning og utvikling av utdanningenes innhold og organisering i lys av samfunnsmessige endringer. UHR kan heller ikke se noen grunner til at enkelte utdanningstyper styres mer enn andre.

UHR mener prinsipielt at institusjonsakkreditering og krav til akkreditering av studietilbud er tilstrekkelig for å regulere hvilke institusjoner som kan tilby hvilke studier. I tillegg kommer tildeling av øremerkede midler til studieplasser, og eventuelle kandidatmåltall. Dersom departementet mener at det er behov for sterkere styring av hvilke institusjoner som får lov å tilby enkelte studier, mener vi at dette må gjøres på andre måter enn ved å bruke gradsforskriften. Styring ved bruk av gradsforskriften fører til en streng regulering av utdanninger som fører frem til andre grader enn bachelor og master, mens utdanninger hvor det kan være like sterke argumenter for nasjonal regulering ikke er omfattet, da alle universitetene fritt kan opprette mastergrader.

Videre støtter UHR en gjennomgang av mastergradsforskriften, særlig med tanke på fordypningskrav, slik også lovutvalget går inn for.

## **Kapittel 3 Organisering og ledelse ved statlige institusjoner**

### *§3-1 Styrets ansvar.*

Styret er institusjonens øverste organ og bør gis mulighet til å ivareta sin oppgave. Det betyr minimering av reguleringer. Å gi styret tilstrekkelig myndighet og handlingsrom vil være det viktigste grepet for å sikre institusjonenes autonomi.

UHR har merket seg lovutvalgets forslag om å lovfeste at instruksjer fra departementet skal gjøres skriftlig. UHR er opptatt av at departementets styring normalt skal skje gjennom dialogen i etatsstyringsmøtene og de årlige tildelingsbrevene.

UHR er tilfreds med at styrets arbeid er mindre detaljregulert, gjennom at det åpnes for større bruk av delegasjon internt i organisasjonene.

Presiseringen av styremedlemmenes uavhengighet, støttes av UHR.

UHR mener at det bør være frihet for den enkelte utdanningsinstitusjon til selv å velge en hensiktsmessig organisasjons- og styringsform innenfor overordnede lovreguleringer, men forslaget om en ledelsesmodell med valgt rektor og ekstern styreleder, bør forkastes. Et slikt forslag er egnet til å gi en rekke uklare arbeids- og ansvarsforhold.

## **Kapittel 4 Organisering og ledelse ved private institusjoner og kapittel 5 Private universiteter og høyskoler – økonomisk tilsyn med mer**

UHR har tidligere gitt tilbakemelding til kapittel 5 og lovtekstforslaget er i tråd med disse tilbakemeldingene. UHR har ingen kommentarer ut over dette, og viser til innspill som måtte komme fra våre medlemsinstitusjoner til lovteksten i kapitlene 4 og 5.

## **Kapittel 6 Opptak til høyere utdanning**

UHR er enig med lovutvalget (17.4.2) i at dagens opptakskrav med generell studiekompetanse skal videreføres. Den brede tilgangen til høyere utdanning er en vesentlig demokratisk kvalitet ved det norske samfunnet. Dette er også i tråd med forslag fra Lied-utvalget, og samsvarer med tidligere innspill fra UHR.

Hjemmelen for å kunne gi tilleggspoeng til det underrepresenterte kjønn foreslås fjernet på bakgrunn av juridiske vurderinger opp mot EØS-rett. Spørsmålet ble utredet i 2017/2018 i forbindelse med ny likestillings- og diskrimineringslov. Den eksisterende teksten i opptaksforskriften er i tråd med norsk lov, men utvalget mener at den kan være i strid med EØS-rett. UHR ønsker at regelverket opprettholdes slik det er nå, og at spørsmålet om det strider mot EØS-rett må utredes før hjemmelen eventuelt fjernes.

Utvalget kommer med en rekke innspill som handler om rangering av søkere. Det er varslet at rangeringsreglene vil bli gjenstand for en separat gjennomgang, og NIFU har akkurat levert rapporten [NIFU 2020:4 Opptak til høyere utdanning](#), som skal tjene som grunnlag for gjennomgangen. UHR mener det er viktig å foreta en helhetlig gjennomgang av rangeringsregelverket, og vil ikke gå inn på enkeltforslagene her.

## **Kapittel 7 Læringsmiljø og studentrepresentasjon**

§7-1 UHR støtter en modernisering av begrepet læringsmiljø, selv om det fysiske læringsmiljøet fremdeles må stå sentralt.

§7-6 I høringsrunden før studentombud ble lovfestet, mente UHR at en lovfesting av ordningen må sikre intensjonen med ordningen og de involvertes rettigheter og plikter, på en tilfredsstillende måte. Vi mente videre at dette burde gjøres uten at lovbestemmelsen blir for detaljert.

Et studentombud må sikres en uavhengig rolle, men mandat og organisering bør fastsettes av institusjonen selv. Dette mener UHR fortsatt.

§7-8 UHR støtter også at det lovfestes at det skal være et eget læringsmiljøutvalg, men støtter ikke en detaljregulering av observatører i læringsmiljøutvalgene.

§7-10 UHR støtter at studentrepresentasjon sikres gjennom loven.

UHR støtter at man ikke innfører lovfestet rett til mentor, da det som utvalget påpeker, kan overlappes med andre ordninger. Slike grep bør vurderes av institusjonen selv. Det er likevel behov for å presisere et krav til individuell oppfølging av studentene også ved lavere grad.

## **Kapittel 8 Undervisning, vurdering, sensur, klage og utstedelse av vitnemål**

UHR har forståelse for forslaget om krav om to sensorer, hvorav en ekstern. UHRs veiledende retningslinjer for sensur<sup>1</sup> inneholder forslag om bruk av to sensorer ved flere anledninger enn det som fremgår av loven, men ikke på alle eksamener. Lovens § 3-9 (1) sier at *universiteter og høyskoler skal sørge for at kandidatenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvet og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte*. For en del vurderinger vil det være uhensiktsmessig med to sensorer, og det vil ta ressurser bort fra undervisningen. Det bør være opp til institusjonene selv å finne de beste måtene å kvalitetssikre vurderingen på.

I nåværende UH-lov er det tidligere kravet om ekstern sensor erstattet med et krav om at «Det skal være ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningene.» Dette kravet foreslås videreført i § 8-6 i forslaget til ny lov, samtidig som det i § 8-7 stilles krav til ekstern sensor på alle tellende vurderingselementer. Dersom kravet om ekstern sensor på alle tellende vurderinger blir stående, virker videreføringen av krav om ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningen i § 8-6 overflødig.

### *Nye vurderingsformer*

I sitt innspill til lovarbeidet, la UHR vekt på at UH-lovens relativt rigide regler om sensur, sensorveiledning, m.m., i stor grad synes å være tilpasset «tradisjonell» skoleeksamen, og at disse kan være til hinder for å benytte mer varierte vurderingsformer. Lovutvalgets påpekning av at underveisvurdering ikke skal telle med i endelig karakter på vitnemålet, viser at både eksisterende og nytt lovforslag fortsatt vurderer tradisjonell skoleeksamen som toneangivende. Detaljeringsgraden i loven er altfor stor i kapittel 8, og legger unødvendig store begrensninger på institusjonenes handlingsrom. UHR ønsker et regelverk som ikke er til hinder for kvalitetsutvikling og bruk av andre vurderingsformer og ber om at lovteksten reflekterer dette.



UHR støtter at sensurfristen fastsettes i antall virkedager og mener det samme bør gjelde for andre frister, som tidsfrist for å gi begrunnelse.

Lovutvalget foreslår å innføre en ny karakterskala i tillegg til A–F-skalaen og bestått/ikke-bestått. Den nye skalaen skal ha tre trinn: utmerket, bestått og ikke bestått. Et tilsvarende forslag ble sendt på høring fra UHR i 2015. Det var liten interesse i fagmiljøene for å utrede en slik tretrinnskala. Dersom det skal vurderes å innføre en tredje karakterskala, mener UHR at det må foretas en grundigere utredning enn det som fremkommer av lovforslaget.

Lovutvalget foreslår å fjerne bestemmelsen om at forprøver bare kan påklages dersom de ikke er bestått, og henviser til at forkurset til lærerutdanningen er vedtatt avviklet. Denne bestemmelsen har også vært i tidligere utgaver av UH-loven, og gjaldt f.eks. ex.phil. før kvalitetsreformen. Det finnes fortsatt andre typer forprøver for ulike utdanninger (f.eks. forkurs for ingeniørutdanning), og UHR mener at bestemmelsen ikke bør fjernes før man er helt sikker på at den ikke har betydning.

Lovutvalget foreslår også at det skal fremgå av vitnemålet hvor mange ganger en eksamen er avlagt. UHR ser ingen grunn til at dette skal reguleres i loven. I NOU-ens tekst er det også et forslag om at siste karakter alltid skal gjelde dersom studenter tar opp igjen et emne. Dette reguleres i dag i institusjonenes forskrifter, og hovedregelen er at beste karakter gjelder. Slik er det også i andre deler av utdanningssystemet, og noe annet vil være urimelig.

## **Kapittel 9 Godkjenning av høyere utdanning**

UHR er fornøyd med at begrepsbruken er gjennomgått og ryddet opp i.

Lovutvalget har diskutert hvorvidt bestemmelsen om at NOKUTs klagenemnd ikke kan overprøve skjønsmessige vurderinger gjort i saksbehandlingen, skal videreføres eller ikke. Flertallet faller ned på å opprettholde bestemmelsen. Vi viser til uttalelsen fra Samordna opptak da bestemmelsen var på høring, og ønsker i tillegg å påpeke at alle klagenemndene ved UH-institusjonene behandler klager på skjønsmessige vurderinger.

«Samordna opptak (SO) støtter ikke forslaget om å fjerne muligheten til å klage på NOKUTs faglige vurderinger i saker om generell godkjenning. SO sin faglige virksomhet følger ulike forskrifter, GSU listen og i tillegg internasjonale avtaler som Lisboakonvensjonen. Likevel kan SO og lærestedene sine faglige vurderinger i opptakssaker påklages til Nasjonal klagenemnd som behandler klager på vedtak fattet med hjemmel i opptaksforskriften.

I høringsnotatet argumenteres det med at NOKUTs klagenemnd ikke har inngående kunnskap om det faglige grunnlaget for NOKUT sine godkjenninger. Likelydende argument kan også overføres til Nasjonal klagenemnd. For SO er det uklart hvordan KD kan foreslå ulik praksis for to klagenemnder som har forholdsvis like oppgaver, jf. også argumentasjonen i høringsnotatets kapittel 12 om at saker som ligner hverandre bør ha tilnærmet lik saksgang.

Et annet argument som det vises til i høringsnotatet er at dersom klagenemnda overprøver NOKUTs faglige vurderinger, vil dette svekke tilliten til NOKUTs faglige kompetanse. Samordna opptak vil her vise til Nasjonal klagenemnd som et eksempel på det motsatte. At Nasjonal klagenemnd har mulighet til å overprøve våre faglige

vurderinger, styrker vår faglige virksomhet. Blant annet gir behandlingen i Nasjonal klagenemnd prinsipielle retningslinjer og tolkninger av opptaksforskriften, som kan anvendes ved fremtidige vedtak.» (eventuelt bare linke til høringsuttalelsen: [https://www.regjeringen.no/contentassets/6d2ca9cd2d174b7ab056253ae9f0f085/samordna\\_opptak.pdf?uid=Samordna\\_opptak\\_\(15.11.2013\)](https://www.regjeringen.no/contentassets/6d2ca9cd2d174b7ab056253ae9f0f085/samordna_opptak.pdf?uid=Samordna_opptak_(15.11.2013)))

## **Kapittel 10 Sanksjoner ved uønsket adferd**

§ 10-9 Forbud mot bruk av klesplagg som helt eller delvis dekker ansiktet. UHR har tidligere uttalt at vi ikke ønsker et generelt forbud, men at et eventuelt forbud må begrunnes faglig. UHR mener fortsatt dette.

UHR viser til eventuelle kommentarer fra våre medlemsinstitusjoner til dette kapitlet.

## **Kapittel 11 Ansettelses**

UHR støtter at alle bestemmelser om ansettelses samles i et nytt kapittel i loven og at strukturen i UH-loven følger strukturen til statsansattloven.

UHR har nedsatt en arbeidsgruppe som skal utrede stillingsstrukturer i UH-sektoren og er kjent med at departementet jobber med midlertidighet og postdok-stillinger. Det har også blitt diskutert mulige tiltak som kan gi raskere tilsettingsprosesser av vitenskapelig ansatte. Det er viktig at lovteksten ikke blir for detaljert, slik at UH-institusjonene gis fleksibilitet til å iverksette gode forslag fra ulike arbeidsgrupper og pålegg fra departementet uten at det er behov for lovendring. Utover dette viser UHR til høringsuttalelser fra våre medlemsinstitusjoner når det gjelder videre vurdering av forslagene fra lovutvalget i dette kapitlet.

## **Kapittel 12 Lokal klagenemnd og nasjonale klageorganer**

UHR viser til eventuelle kommentarer fra våre medlemsinstitusjoner til dette kapitlet.

## **Kapittel 13 Behandling av personopplysninger**

UHR støtter utvalget i at dagens lovbestemmelser om personopplysninger videreføres. Lovutvalget anbefaler departementet å utrede muligheter for mer datadeling enn i dag. UHR støtter dette.

## **Kapittel 14 NOKUT**

Lovutvalget foreslår at det igangsettes et arbeid med å evaluere NOKUTs rolle og oppgaver, og vurdere den mest hensiktsmessige organiseringen av et kvalitetssikringsorgan for norsk høyere utdanning. UHR støtter dette.

Når det gjelder formuleringer i lovteksten, viser UHR til eventuelle innspill som måtte komme fra medlemsinstitusjonene til dette kapitlet.

## **Kapittel 15 Akkreditering av institusjoner og studietilbud og kapittel 16 Avsluttende bestemmelser**

UHR viser til eventuelle innspill fra medlemsinstitusjonene til disse kapitlene.